

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

19 septembrie 2018*

„Trimitere preliminară – Procedură preliminară de urgență – Cooperare judiciară în materie civilă – Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești – Răpire internațională de copii – Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 – Articolul 11 – Cerere de înapoiere – Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 – Cerere de încuviințare a executării – Cale de atac – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 47 – Dreptul la o cale de atac efectivă – Termen de formulare a căii de atac – Ordonanță de *exequatur* – Executare înainte de notificarea sa”

În cauzele conexe C-325/18 PPU și C-375/18 PPU,

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE, introduse de Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), prin deciziile din 17 mai 2018 (C-325/18 PPU) și din 7 iunie 2018 (C-375/18 PPU), primite de Curte la 17 mai 2018 și, respectiv, la 7 iunie 2018, în procedurile

Hampshire County Council

împotriva

C.E.,

N.E.,

cu participarea:

Child and Family Agency,

Attorney General,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii C.G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (raportor) și S. Rodin, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier:doamna L. Hewlett, administrator principal,

* Limba de procedură: engleza.

având în vedere cererile instanței de trimitere din 17 mai 2018 (C-325/18 PPU) și din 7 iunie 2018 (C-375/18 PPU), primite de Curte la 17 mai 2018 și, respectiv, la 7 iunie 2018, de a judeca trimiterile preliminare potrivit procedurii de urgență, conform articolului 107 din Regulamentul de procedură al Curții,

având în vedere Decizia din 11 iunie 2018 a Camerei întâi de a admite cererile menționate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 iulie 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Hampshire County Council, de D. Day, barrister, mandatat de V. Pearce, solicitor;
- pentru N.E. și C.E., de N. Jackson, SC, de B. Shipsey, SC, de B. McKeever, BL, și de K. Smyth, solicitor;
- pentru Attorney General, de M. Browne, de J. McCann și de A. Joyce, în calitate de agenți, asistați de A. Finn, BL, și de G. Durcan, SC;
- pentru Irlanda, de J. McCann, în calitate de agent, asistată de G. Durcan, SC, și de A. Finn, BL;
- pentru guvernul Regatului Unit, de R. Fadoju și de C. Brodie, în calitate de agenți, asistate de E. Devereux, QC;
- pentru guvernul ceh, de J. Vlácil, în calitate de agent;
- pentru guvernul polonez, de M. Nowak, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin, în calitate de agent,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 7 august 2018,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), precum și a articolului 11 și a articolului 33 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO 2003, L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unui litigiu între Hampshire County Council (consiliul comitatului Hampshire, denumit în continuare „HCC”), pe de o parte, și C.E. și N.E. (denumiți în continuare „părinții interesați”), pe de altă parte, în legătură cu înapoierea în Regatul Unit a trei copii minori (denumiți în continuare „cei trei copii”), deplasați în Irlanda de către părinții interesați pentru a evita o punere sub tutelă a acestor copii, și cu o cerere de somație interlocutorie formulată de acești părinți în Irlanda pentru a suspenda adopția celui mai mic dintre acești trei copii și, dacă este cazul, a celorlalți copii în Regatul Unit.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

3 Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, încheiată la Haga la 25 octombrie 1980 (denumită în continuare „Convenția de la Haga din 1980”), are ca obiective, după cum reiese din preambulul său, în special să protejeze copilul, pe plan internațional, împotriva efectelor dăunătoare ale unei deplasări sau neînapoieri ilicite și să întocmească proceduri în vederea garantării imediatei înapoieri a copilului în statul reședinței sale obișnuite. Această convenție a intrat în vigoare la 1 decembrie 1983 și toate statele membre ale Uniunii Europene sunt părți contractante la aceasta.

4 Articolul 1 din Convenția de la Haga din 1980 stipulează:

„Prezenta convenție are drept obiect:

- a) de a asigura înapoierea imediată a copiilor deplasați sau reținuți ilicit în orice stat contractant;
- b) de a face să se respecte efectiv în celelalte state contractante drepturile privind încredințarea și vizitarea, care există într-un stat contractant.”

5 Potrivit articolului 3 din această convenție:

„Deplasarea sau neînapoierea unui copil se consideră ilicită:

- a) când are loc prin violarea unui drept privind încredințarea, atribuit unei persoane, unei instituții sau oricărui alt organism acționând fie separat, fie împreună, prin legea statului în care copilul își avea reședința obișnuită, imediat înaintea deplasării sau neînapoierii sale; și
- b) dacă la vremea deplasării sau neînapoierii acest drept era exercitat în mod efectiv, acționându-se separat sau împreună ori ar fi fost astfel exercitat, dacă asemenea împrejurări nu ar fi survenit.

Dreptul de încredințare menționat la litera a) poate să rezulte în special dintr-o atribuire de plin drept, dintr-o hotărâre judecătorească sau administrativă ori dintr-un acord în vigoare potrivit dreptului aceluși stat.”

6 Articolul 12 din convenția menționată prevede:

„Când un copil a fost deplasat sau reținut ilicit în înțelesul articolului 3 și o perioadă de mai puțin de un an s-a scurs cu începere de la deplasare sau neînapoiere în momentul introducerii cererii înaintea autorității judiciare sau administrative a statului contractant unde se află copilul, autoritatea sesizată dispune înapoierea sa imediată.

[...]”

7 Articolul 13 din Convenția de la Haga din 1980 prevede:

„Prin excepție de la dispozițiile articolului precedent, autoritatea judiciară sau administrativă a statului solicitat nu este ținută să dispună înapoierea copilului, dacă persoana, instituția sau organismul care se împotrivesc înapoierii sale stabilește:

[...]

b) că există un risc grav ca înapoierea copilului să-l expună unui pericol fizic sau psihic sau ca în orice alt chip să-l situeze într-o situație intolerabilă.

[...]"

Dreptul Uniunii

8 Considerentele (12), (17), (21) și (33) ale Regulamentului nr. 2201/2003 au următorul cuprins:

„(12) Temeiurile de competență stabilite prin prezentul regulament în materia răspunderii părintești sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și, în special, de criteriul proximității [...]

[...]

(17) În caz de deplasare sau de reținere ilicită a unui copil, înapoierea sa ar trebui obținută fără întârziere, iar, în acest scop, Convenția de la Haga [din 1980] ar trebui să se aplice în continuare, astfel cum a fost completată cu dispozițiile din prezentul regulament, în special cu cele din articolul 11. Instanțele din statul membru în care a fost deplasat copilul sau a fost reținut ilicit ar trebui să fie în măsură să se opună înapoierii sale în cazuri precise, justificate în mod corespunzător. Cu toate acestea, o astfel de hotărâre ar trebui să poată fi înlocuită cu o hotărâre ulterioară a instanței din statul membru al reședinței obișnuite a copilului înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite. Dacă această hotărâre implică înapoierea copilului, înapoierea ar trebui realizată fără a fi necesară recurgerea la vreo procedură pentru recunoașterea și executarea hotărârii în cauză în statul membru în care se află copilul răpit.

[...]

(21) Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești pronunțate într-un stat membru ar trebui să se bazeze pe principiul încrederii reciproce, iar motivele de refuz al recunoașterii ar trebui reduse la minimumul necesar.

[...]

(33) Prezentul regulament recunoaște drepturile fundamentale și respectă principiile consacrate de [cartă]. În special, prezentul regulament se asigură că sunt respectate drepturile fundamentale ale copilului în conformitate cu articolul 24 din [cartă].”

9 Articolul 1 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede următoarele la alineatele (1)-(3):

„(1) Prezentul regulament se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind:

[...]

(b) atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești.

(2) Materiile prevăzute la alineatul (1) litera (b) cuprind în special:

(a) încredințarea și dreptul de vizită;

[...]

(3) Prezentul regulament nu se aplică:

[...]

(b) hotărârii privind adopția și măsurilor premergătoare acesteia, precum și desfacerea și declararea nulității adopției;

[...]”

10 Potrivit articolului 2 din Regulamentul nr. 2201/2003:

„În sensul prezentului regulament:

1. «instanță judecătorească» înseamnă toate autoritățile din statele membre competente în materiile care intră sub incidența domeniului de aplicare a prezentului regulament în temeiul articolului 1;

[...]

7. «răspundere părintească» înseamnă ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil. Aceasta cuprinde în special încredințarea și dreptul de vizită;

8. «titular al răspunderii părintești» înseamnă orice persoană care exercită răspunderea părintească față de un copil;

9. «încredințare» înseamnă drepturile și obligațiile privind îngrijirea persoanei unui copil, în special dreptul de a decide asupra locului său de reședință;

[...]

11. «deplasare sau reținere ilicită a unui copil» înseamnă deplasarea sau reținerea unui copil în cazul în care:

(a) a avut loc o încălcare adusă încredințării dobândită printr-o hotărâre judecătorească, printr-un act cu putere de lege sau printr-un acord în vigoare în temeiul legislației statului membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sau reținerii sale

și

(b) sub rezerva ca încredințarea să fi fost exercitată efectiv, singur sau împreună, în momentul deplasării sau reținerii, sau ar fi fost exercitată dacă nu ar fi survenit aceste evenimente. Încredințarea se consideră ca fiind exercitată împreună atunci când unul dintre titularii răspunderii părintești nu poate, în temeiul unei hotărâri judecătorești sau ca efect al legii, să decidă asupra locului de reședință a copilului fără consimțământul celuilalt titular al răspunderii părintești.”

11 Articolul 11 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Înapoierea copilului”, prevede:

„(1) În cazul în care o persoană, instituție sau orice alt organism căruia/căreia i s-a încredințat copilul solicită autorităților competente dintr-un stat membru să pronunțe o hotărâre judecătorească pe baza [Convenției de la Haga din 1980] în vederea obținerii înapoierii copilului care a fost deplasat sau reținut ilicit într-un alt stat membru decât statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sau de reținerea sa ilicită, se aplică alineatele (2)-(8).

[...]

(3) O instanță sesizată cu o cerere de înapoiere a unui copil prevăzută la alineatul (1) acționează cu celeritate în cadrul procedurii privind cererea, utilizând procedurile urgente prevăzute de dreptul intern.

Fără a aduce atingere primului paragraf, instanța judecătorească pronunță hotărârea, cu excepția cazului în care aceasta se dovedește imposibilă din cauza unor împrejurări excepționale, în cel mult șase săptămâni de la sesizarea sa.

[...]

(6) În cazul în care o instanță judecătorească a pronunțat o hotărâre de neînapoiere în temeiul articolului 13 din Convenția de la Haga din 1980, instanța trebuie să transmită de îndată, fie direct, fie prin intermediul autorității sale centrale, o copie a hotărârii judecătorești de neînapoiere și a documentelor pertinente, în special un proces-verbal al ședințelor instanței competente sau autorității centrale din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau reținerii sale ilicite, în conformitate cu dreptul intern. Instanța trebuie să primească toate documentele menționate în termen de o lună de la data hotărârii de neînapoiere.

(7) Cu excepția cazului în care instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sa sau de reținerea sa ilicită au fost deja sesizate de una dintre părți, instanța judecătorească sau autoritatea centrală care primește informația menționată la alineatul (6) trebuie să o notifice părților și să le invite să prezinte observații instanței, în conformitate cu dreptul intern, în termen de trei luni de la data notificării, pentru ca instanța judecătorească să examineze problema încredințării copilului.

Fără a aduce atingere normelor în materie de competență prevăzute de prezentul regulament, instanța judecătorească închide cauza în cazul în care nu a primit nici o observație în termenul prevăzut.

(8) Fără a aduce atingere unei hotărâri de neînapoiere pronunțate în conformitate cu articolul 13 din Convenția de la Haga din 1980, orice hotărâre ulterioară prin care se dispune înapoierea copilului, pronunțată de o instanță competentă în temeiul prezentului regulament, este executorie [...] în vederea asigurării înapoierii copilului.”

¹² Articolul 19 din Regulamentul nr. 2201/2003, referitor la litispendență, prevede la alineatele sale (2) și (3):

„(2) În cazul în care acțiuni referitoare la răspunderea părintească privind un copil, având același obiect și aceeași cauză, se introduc în fața instanțelor judecătorești din state membre diferite, instanța sesizată în al doilea rând suspendă din oficiu procedura până când se stabilește competența primei instanțe sesizate.

(3) În cazul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate, instanța sesizată în al doilea rând își declină competența în favoarea acesteia.

În acest caz, partea care a introdus acțiunea la instanța sesizată în al doilea rând poate intenta respectiva acțiune la prima instanță sesizată.”

13 Potrivit articolului 20 din Regulamentul 2201/2003:

„(1) În caz de urgență, dispozițiile prezentului regulament nu împiedică instanțele judecătorești dintr-un stat membru să ia măsuri provizorii sau asiguratorii cu privire la persoanele sau bunurile prezente în acest stat, prevăzute de dreptul acestui stat membru, chiar dacă, în temeiul prezentului regulament, o instanță dintr-un alt stat membru este competentă pentru soluționarea cauzei pe fond.

(2) Măsurile luate în conformitate cu alineatul (1) încetează să producă efecte atunci când instanța din statul membru competentă în temeiul prezentului regulament pentru soluționarea cauzei pe fond a luat măsurile pe care le consideră corespunzătoare.”

14 Articolul 23 din acest regulament, intitulat „Motive de refuz al recunoașterii hotărârilor judecătorești în materia răspunderii părintești”, enumeră circumstanțele în care o hotărâre judecătorească pronunțată în materia răspunderii părintești nu este recunoscută.

15 Conform articolului 26 din regulamentul menționat, o hotărâre judecătorească în materia răspunderii părintești nu poate în niciun caz face obiectul unei revizuiri pe fond.

16 În capitolul III, secțiunea 2 din Regulamentul nr. 2201/2003, articolul 28 din acesta, intitulat „Hotărâri judecătorești executorii”, prevede:

„(1) Hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru cu privire la exercitarea răspunderii părintești față de un copil, care sunt executorii în acel stat și care au fost notificate sau comunicate, se execută într-un alt stat membru după ce s-a încuviințat executarea la cererea oricărei părți interesate.

[...]”

17 Potrivit articolului 31 din Regulamentul nr. 2201/2003:

„(1) Instanța judecătorească sesizată prin cerere [de încuviințare a executării] pronunță o hotărâre în termen scurt, fără ca persoana împotriva căreia se solicită executarea sau copilul să poată, în această fază a procedurii, să prezinte observații.

(2) Cererea poate fi respinsă numai pentru unul dintre motivele prevăzute la articolele 22, 23 și 24.

(3) În niciun caz, hotărârea judecătorească nu poate face obiectul unei revizuiri pe fond.”

18 Articolul 33 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Căi de atac”, prevede:

„(1) Oricare dintre părți poate exercita o cale de atac împotriva hotărârii privind cererea de încuviințare a executării.

[...]

(3) Acțiunea se soluționează în conformitate cu normele ce reglementează procedura contradictorie.

[...]

(5) Acțiunea împotriva încuviințării executării trebuie introdusă în termen de o lună de la comunicare. În cazul în care partea împotriva căreia se solicită executarea își are reședința obișnuită într-un alt stat membru decât cel în care s-a încuviințat executarea, termenul este de două luni și se calculează de la data comunicării persoanei sau la domiciliul acesteia. Prezentul termen nu poate fi prelungit din cauza distanței.”

19 Potrivit articolului 60 din Regulamentul nr. 2201/2003:

„În relațiile dintre statele membre, prezentul regulament prevalează asupra următoarelor convenții în măsura în care acestea privesc materiile reglementate de prezentul regulament:

[...]

(e) Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii.”

Dreptul irlandez

20 Astfel cum reiese din cererea de decizie preliminară în cauza C-325/18, dispoziția 42A din Regulamentul de procedură al instanțelor superioare, inserată prin Statutory Instrument nr. 9 din 2016 [Regulamentul de procedură al instanțelor superioare (Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești din 2016)], prevedea, în versiunea sa inițială din 1989, suspendarea automată a executării hotărârii de punere în executare până la soluționarea căii de atac. Totuși, regula suspendării automate nu a fost considerată adecvată în cauzele care țin de domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 2201/2003. Dispoziția 42A norma 10 alineatul (2) punctul (ii) prevede de acum că „executarea hotărârii judecătorești sau a deciziei poate avea loc înainte de expirarea” termenului de introducere a căii de atac în discuție.

21 În conformitate cu dispoziția 42A norma 10 alineatul (2) punctul (iii) din Regulamentul de procedură al instanțelor superioare, hotărârea de încuviințare a executării trebuie să conțină o indicație care să precizeze că „executarea hotărârii judecătorești sau a deciziei poate fi suspendată la cerere adresată instanței, atunci când a fost formulată o cale de atac ordinară în statul membru de origine”.

Litigiul principal și întrebările preliminare

22 Părinții interesați, cetățeni britanici, căsătoriți și care au trăit împreună în Regatul Unit, au sosit în Irlanda la 5 septembrie 2017 cu feribotul cu cei trei copii, dintre care unul născut cu două zile mai devreme. Doamna E. este mama celor trei copii iar domnul E. este tatăl doar al celui mai mic dintre cei trei copii.

23 Cei doi copii mai mari făcuseră obiectul unor ordine de plasare provizorie emise în Regatul Unit în luna iunie a anului 2017. HCC își exprimase deja în acest sens îngrijorarea în ceea ce privește această familie, în special în considerarea nivelului de igienă în sânul căminului, a capacității părinților de a gestiona comportamentul copiilor lor, a violenței domestice în cursul unor relații anterioare și a problemelor de toxicomanie. S-a mai dovedit și că unul dintre copii suferise o traumă neaccidentală și nu s-a putut exclude posibilitatea ca agresorul să fie domnul E.

24 La 8 septembrie 2017, ca urmare a preocupărilor autorităților publice britanice referitoare la securitatea copiilor, High Court of Justice (England and Wales) [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Regatul Unit] a emis o ordonanță de punere sub tutelă judiciară a celor trei copii, care atribuia drepturile privind încredințarea în favoarea HCC (denumită în continuare „ordonanța de punere sub tutelă”) și care cuprindea un ordin de înapoiere a celor trei copii (denumit în continuare „ordinul de înapoiere”).

25 În aceeași zi, HCC a contactat omologul său irlandez, Child and Family Agency (Agenția de Protecție a Copilului și a Familiei, Irlanda, denumită în continuare „Agenția”), indicându-i intenția sa de a solicita High Court (England and Wales) [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor)] pronunțarea unei

hotărâri de înapoiere a celor trei copii. Agenția a răspuns că o asemenea hotărâre trebuia să fie executată în conformitate cu Regulamentul nr. 2201/2003. Mai târziu, în aceeași zi, HCC a informat Agenția că hotărârea de înapoiere fusese luată chiar în ziua respectivă de această instanță.

- 26 Au fost efectuate mai multe vizite la domiciliul familiei E., în Irlanda, însă Agenția nu a evidențiat nimic preocupant în privința copiilor. Părinții interesați au indicat Agenției că li se recomandase să meargă în Irlanda pentru a evita serviciile sociale și plasarea celor trei copii.
- 27 Agenția i-a informat pe acești părinți că urma să solicite un ordin de plasare provizorie a celor trei copii întemeiat pe informațiile transmise de HCC. Ea i-a informat de asemenea că HCC ar putea solicita High Court (Înalta Curte, Irlanda) să procedeze la recunoașterea ordinului de înapoiere a celor trei copii și că, dacă această cerere ar fi admisă, acești copii ar trebui atunci să se înapoieze în Regatul Unit.
- 28 La 14 septembrie 2017, District Court (Tribunalul Districtual, Irlanda) a dispus încredințarea provizorie a celor trei copii Agenției, care i-a plasat în familie substitutivă. Părinții interesați au consimțit la această plasare provizorie fără totuși să îi recunoască temeinicia. Agenția a organizat o reuniune privind un plan de îngrijire cu acești părinți. Ei au fost informați în mod expres că HCC intenționa să solicite executarea hotărârii de înapoiere, care tocmai fusese luată de High Court (England and Wales) [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor)], prin intermediul unei cereri necontradictorii introduse în fața High Court (Înalta Curte, Irlanda) pentru ca copiii să se înapoieze în Regatul Unit.
- 29 La 21 septembrie 2017, High Court (Înalta Curte, Irlanda) a adoptat o ordonanță în conformitate cu capitolul III din Regulamentul nr. 2201/2003, recunoscând ordonanța de punere sub tutelă și dispunând ca această decizie „să fie executată pe acest teritoriu” (denumită în continuare „ordonanța *ex parte*”). În aceeași zi, cei trei copii au fost predați lucrătorilor sociali ai HCC și s-au înapoiat în Regatul Unit.
- 30 Serviciile sociale ale HCC au solicitat în mod expres omologilor lor irlandezi să nu îi contacteze pe părinții interesați, apreciind că exista un risc de fugă. Aceștia din urmă nu au fost deci preveniți prin telefon decât ulterior, respectiv în chiar ziua înapoierii celor trei copii, iar ordonanța *ex parte* nu le-a fost formal notificată decât a doua zi.
- 31 Acești părinți au încercat să formuleze o cale de atac împotriva ordonanței de punere sub tutelă, însă autorizația de a exercita calea de atac le-a fost refuzată la 9 octombrie 2017 de Court of Appeal (England and Wales) [Curtea de apel (Anglia și Țara Galilor)].
- 32 La 24 noiembrie 2017, ei au introdus la High Court (Înalta Curte, Irlanda) o cale de atac împotriva ordonanței *ex parte*. La 18 ianuarie 2018, această cale de atac, care fusese depusă la două zile după expirarea termenului prevăzut la articolul 33 alineatul (5) din Regulamentul nr. 2201/2003, a fost respinsă ca fiind tardivă, pentru motivul că termenul prevăzut la această dispoziție era de ordine publică și că instanța sesizată nu era competentă să îl prelungească. Ei au atacat această decizie în fața instanței de trimitere.
- 33 În aceste condiții, Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), în cauza C-325/18, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) În cazul în care se pretinde că părinții și/sau alți membri de familie ai unor copii i-au luat pe aceștia în mod abuziv din țara în care au reședința obișnuită, cu încălcarea unei hotărâri judecătorești obținute de o autoritate publică din statul respectiv, poate această autoritate să solicite – în fața instanțelor de judecată din alt stat membru, în temeiul dispozițiilor capitolului III [din Regulamentul nr. 2201/2003] – executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune

înapoierea copiilor în statul menționat sau acest lucru ar echivala cu o eludare a articolului 11 din respectivul regulament și a [Convenției de la Haga din 1980] sau [ar echivala] cu un abuz de drept din partea autorității în cauză?

- 2) Într-o cauză privind dispozițiile referitoare la executarea hotărârilor judecătorești din Regulamentul nr. 2201/2003, există posibilitatea prelungirii termenului în sensul articolului 33 alineatul (5) în cazul în care depășirea acestuia este în esență minimă, iar o prelungire a termenului ar fi fost acordată în temeiul dreptului procesual național?
- 3) Fără a aduce atingere întrebării [2], în cazul în care o autoritate publică străină deplasează copiii care fac obiectul litigiului de pe teritoriul unui stat membru în temeiul unei hotărâri executorii pronunțate *ex parte* în conformitate cu articolul 31 din Regulamentul nr. 2201/2003, dar înainte de comunicarea respectivei hotărâri părinților, privându-i astfel pe aceștia de dreptul lor de a solicita suspendarea executării acestei hotărâri până la soluționarea recursului, un asemenea comportament compromite conținutul esențial al drepturilor «părinților» prevăzute la articolul 6 din [Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950] sau la articolul 47 din cartă, în așa fel încât ar trebui să fie acordată o prelungire a termenului [în sensul articolului 33 alineatul (5) din respectivul regulament]?”
- 34 Părinții interesați au introdus apoi o cerere de măsuri provizorii în fața instanței de trimitere pentru a suspenda procedura de adopție a celor trei copii.
- 35 HCC a comunicat intenția sa de a nu proceda decât la adopția celui mai mic dintre copii întrucât ceilalți doi copii locuiesc actualmente în Regatul Unit cu tatăl unuia dintre ei.
- 36 HCC a fost desemnat ca fiind „parte” în cauza principală, însă nu a participat la această procedură în fața instanței de trimitere și nu și-a exercitat dreptul de a fi ascultat de aceasta.
- 37 În aceste condiții, Court of Appeal (Curtea de apel, Irlanda), în cauza C-375/18, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:
- „Dreptul Uniunii, în special prevederile [Regulamentului (CE) nr. 2201/2003], se opune ca o instanță a unui stat membru să pronunțe, printr-o ordonanță de măsuri provizorii (care prevede măsuri conservatorii), o somație adresată *in personam* împotriva unui organism public al unui alt stat membru prin care se interzice acestui organism să demareze o procedură de adopție a unor copii în fața instanțelor acestui alt stat membru, în cazul în care somația *in personam* se dovedește a fi necesară pentru a proteja drepturile părților într-o procedură de executare a unei decizii în temeiul capitolului III din regulamentul menționat?”
- 38 Prin Decizia președintelui Curții din 11 iunie 2018, cauzele C-325/18 și C-375/18 au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la procedura preliminară de urgență

- 39 Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 40 În susținerea cererii sale, ea subliniază caracterul urgent în cauza C-325/18 având în vedere procedura de adopție a copiilor care ar fi pusă în aplicare de HCC și căreia i se opune mama celor trei copii. În ceea ce privește copilul cel mai mic, tatăl acestuia se opune și el.

- 41 Pe de altă parte, ea arată că cererea de decizie preliminară de urgență, în cauza C-375/18, rezultă dintr-o procedură de măsuri provizorii care, în absența aplicării de către Curte a procedurii preliminare de urgență, ar fi lipsită de efectul său util.
- 42 În această privință, este necesar să se arate, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară privește interpretarea Regulamentului nr. 2201/2003, care a fost adoptat printre altele în temeiul articolului 61 litera (c) CE, devenit articolul 67 TFUE, care figurează în titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție. În consecință, aceasta poate fi judecată potrivit procedurii preliminare de urgență.
- 43 În al doilea rând, trebuie arătat că cauzele principale în discuție privesc trei copii cu vârsta sub șase ani, care au fost separați de mama lor de aproape un an, și că HCC a întreprins demersuri în Regatul Unit în vederea adopției copilului celui mai mic.
- 44 În aceste condiții, Camera întâi a Curții a decis, la 11 iunie 2018, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere privind judecarea prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare din cauza C-325/18

- 45 Prin intermediul primei sale întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă dispozițiile generale din capitolul III din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretate în sensul că, atunci când se pretinde că au fost deplasați copii în mod ilicit, hotărârea unei instanțe judecătorești din statul membru în care copiii aveau reședința obișnuită, prin care se dispune înapoierea acestor copii, poate fi declarată executorie în statul membru gazdă în conformitate cu aceste dispoziții generale.
- 46 Această instanță solicită în special să se stabilească dacă HCC ar fi trebuit să epuizeze căile de atac disponibile în temeiul Convenției de la Haga din 1980 în statul membru gazdă înainte de a încerca, așa cum a făcut, să obțină recunoașterea și executarea ordonanței de punere sub tutelă, în temeiul capitolului III din Regulamentul nr. 2201/2003.
- 47 În primul rând, trebuie constatat că, deși acest regulament vizează, astfel cum reiese din preambulul său, crearea unui spațiu judiciar întemeiat pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judiciare prin stabilirea de norme care să reglementeze competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia răspunderii părintești, în timp ce, potrivit articolului 1 litera a), convenția are ca obiect să asigure înapoierea imediată a copiilor deplasați sau reținuți ilicit în orice stat contractant, există o legătură strânsă între aceste două instrumente care au în esență ca obiectiv comun să descurajeze răpirile de copii între state și, în caz de răpire, să se obțină înapoierea fără întârziere a copilului în statul reședinței sale obișnuite (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2008, Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, punctele 48 și 52).
- 48 Este necesar să se arate că considerentul (17) al Regulamentului nr. 2201/2003 evidențiază natura complementară a acestui regulament, indicând că acesta completează dispozițiile din Convenția de la Haga din 1980, care rămâne însă aplicabilă.
- 49 Articolul 34 din această convenție prevede în plus că ea „nu împiedică însă ca un alt instrument internațional legând statul de origine și statul solicitat sau altă lege a statului solicitat să fie invocate spre a obține înapoierea unui copil deplasat sau reținut în mod ilicit sau pentru organizarea dreptului de vizitare”.

- 50 Relația dintre cele două instrumente în discuție este precizată la articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, potrivit căruia instanțele dintr-un stat membru trebuie să aplice alineatele (2)-(8) ale acestui articol procedurii de înapoiere prevăzute de Convenția de la Haga din 1980.
- 51 Este necesar să se constate că aceste dispoziții nu impun unei persoane, unui organism sau unei autorități, în cazul în care se pretinde că a fost săvârșită o răpire internațională a unui copil, să se sprijine pe Convenția de la Haga din 1980 pentru a solicita înapoierea imediată a acestui copil în statul reședinței sale obișnuite.
- 52 Această interpretare este confirmată prin articolul 60 din Regulamentul nr. 2201/2003, din care reiese că acest regulament prevalează asupra Convenției de la Haga din 1980 (Hotărârea din 11 iulie 2008, Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, punctul 54).
- 53 Astfel, un titular al răspunderii părintești poate solicita recunoașterea și executarea, în conformitate cu dispozițiile din capitolul III din Regulamentul nr. 2201/2003, a unei hotărâri judecătorești referitoare la autoritatea părintească și la înapoierea de copii adoptate de o instanță competentă potrivit capitolului II secțiunea 2 din Regulamentul nr. 2201/2003, chiar dacă nu a formulat cerere de înapoiere întemeiată pe Convenția de la Haga din 1980.
- 54 În al doilea rând, trebuie analizat dacă ordinul de înapoiere ține de domeniul de aplicare material al acestui regulament, fapt contestat de C.E.
- 55 Reiese din articolul 1 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 2201/2003 că acesta se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind printre altele atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești. În acest cadru, noțiunea „materii civile” nu trebuie interpretată în mod restrictiv, ci ca o noțiune autonomă a dreptului Uniunii care cuprinde în special toate cererile, măsurile sau deciziile în materie de „răspundere părintească”, în sensul regulamentului menționat, în conformitate cu obiectivul amintit în considerentul (5) al acestuia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 octombrie 2015, Gogova, C-215/15, EU:C:2015:710, punctul 26).
- 56 Articolul 1 alineatul (2) literele (a)-(d) din Regulamentul nr. 2201/2003 precizează că materiile referitoare la răspunderea părintească cuprind în special încredințarea, tutela, desemnarea și atribuțiile oricărei persoane sau ale oricărui organism însărcinat să se ocupe de persoana sau bunurile copilului, să îl reprezinte sau să îl asiste, precum și plasarea copilului într-o familie substitutivă sau într-un centru de plasament.
- 57 Noțiunea „răspundere părintească” face obiectul, la articolul 2 punctul 7 din Regulamentul nr. 2201/2003, al unei definiții cuprinzătoare, în sensul că include ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil (Hotărârea din 27 noiembrie 2007, C, C-435/06, EU:C:2007:714, punctul 49, și Hotărârea din 26 aprilie 2012, Health Service Executive, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, punctul 59).
- 58 Este necesar să se constate că exercitarea de către o instanță a competenței sale de punere sub tutelă implică exercitarea unor drepturi legate de bunăstarea și educația copiilor care ar fi în mod normal exercitate de părinți, în sensul articolului 1 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003, și chiar aspecte legate de tutelă și de curatelă, în sensul articolului 1 alineatul (2) litera (b) din acest regulament. Așa cum a arătat instanța de trimitere, transferul dreptului privind încredințarea unei autorități administrative ține deopotrivă de domeniul de aplicare al regulamentului menționat.
- 59 În această privință, reiese din cererea de decizie preliminară că ordonanța *ex parte*, adoptată de High Court (Înalta Curte, Irlanda) în conformitate cu capitolul III din Regulamentul nr. 2201/2003, a recunoscut ordonanța de punere sub tutelă și a declarat-o executorie în Irlanda.

- 60 Este cert că cererea de înapoiere a celor trei copii nu a fost întemeiată pe Convenția de la Haga din 1980 și că dispozitivul ordonanței de punere sub tutelă se compune din mai multe elemente, dintre care plasarea acestor copii sub regimul tutelei judiciare și ordinul de înapoiere. Reiese astfel că acesta din urmă este consecutiv hotărârii privind răspunderea părintească și indisociabil de aceasta din urmă.
- 61 Rezultă de aici că o hotărâre judecătorească de punere sub tutelă a unor copii și de înapoiere a acestor copii, precum cea în discuție în litigiul principal, al cărei *exequatur* a fost solicitat High Court (Înalta Curte, Irlanda), se referă la atribuirea și/sau la exercitarea și/sau la restrângerea răspunderii părintești, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, și că are ca obiect „încredințarea” și/sau „tutela”, în sensul alineatului (2) al acestui articol. Prin urmare, o asemenea decizie ține de domeniul de aplicare material al acestui regulament.
- 62 Ținând seama de considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că dispozițiile generale din capitolul III din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretate în sensul că, atunci când se pretinde că au fost deplasați copii în mod ilicit, hotărârea unei instanțe judecătorești din statul membru în care acești copii aveau reședința obișnuită prin care se dispune înapoierea copiilor menționați, consecutivă unei hotărâri judecătorești privind răspunderea părintească, poate fi declarată executorie în statul membru gazdă în conformitate cu aceste dispoziții generale.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare în cauza C-325/18

- 63 Prin cea de a doua și cea de a treia întrebare, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 33 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie interpretat în sensul că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, se opune executării unei hotărâri a unei instanțe judecătorești dintr-un stat membru prin care se dispune punerea sub tutelă și înapoierea unor copii și care este declarată executorie în statul membru solicitat înainte să se fi procedat la notificarea încuviințării executării acestei hotărâri părinților interesați și dacă termenul de introducere a căii de atac prevăzut la alineatul (5) al acestui articol 33 trebuie opus persoanei împotriva căreia a fost solicitată executarea hotărârii menționate.
- 64 Astfel cum reiese din cererea de decizie preliminară, dispoziția 42A norma 10 alineatul (2) punctul (ii) din Regulamentul de procedură al instanțelor superioare prevede că „executarea hotărârii judecătorești sau a deciziei poate avea loc înainte de expirarea” termenului de introducere a căii de atac.
- 65 Curtea a statuat într-adevăr că, pentru a evita ca efectul suspensiv al căii de atac formulate împotriva unei hotărâri de încuviințare a executării să poată pune în discuție termenul scurt prevăzut la articolul 31 din Regulamentul nr. 2201/2003, hotărârea judecătorească prin care se dispune plasarea devine executorie din momentul în care instanța din statul membru solicitat a încuviințat executarea acestei hotărâri, în conformitate cu articolul 31 menționat (Hotărârea din 26 aprilie 2012, Health Service Executive, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, punctul 125). Curtea a statuat, prin urmare, că, pentru a nu lipsi Regulamentul nr. 2201/2003 de efectul său util, hotărârea instanței din statul membru solicitat privind cererea de încuviințare a executării trebuie să fie luată cu o celeritate deosebită, căile de atac îndreptate împotriva unei asemenea hotărâri a instanței din statul membru solicitat neputând avea un efect suspensiv (Hotărârea din 26 aprilie 2012, Health Service Executive, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, punctul 129).
- 66 Această afirmație nu prejudică totuși chestiunea, distinctă, dacă o hotărâre declarată executorie în stadiul procedurii *ex parte* poate fi executată înainte de a fi notificată.
- 67 În această privință, este necesar să se constate că modul de redactare a articolului 33 din Regulamentul nr. 2201/2003 nu permite, prin el însuși, să se răspundă la întrebările adresate.

- 68 Astfel, deși această dispoziție prevede că termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva unei hotărâri de executare începe să curgă de la notificarea acestei hotărâri, ea nu precizează dacă executarea poate avea loc înainte de această notificare.
- 69 Este necesar să se amintească în această privință că cerința notificării hotărârii de *exequatur* are rolul, pe de o parte, de a proteja drepturile părții împotriva căreia se solicită executarea unei hotărâri și, pe de altă parte, de a permite, pe plan probatoriu, o calculare exactă a termenului de introducere a căii de atac riguros și imperativ prevăzut la articolul 33 din Regulamentul nr. 2201/2003 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 16 februarie 2006, Verdoliva, C-3/05, EU:C:2006:113, punctul 34).
- 70 Această cerință de notificare, precum și transmiterea alăturată de informații referitoare la calea de atac, permite să se asigure că partea împotriva căreia se solicită executarea beneficiază de un drept la o cale de atac efectivă. Astfel, pentru a considera că partea interesată a fost în măsură, în sensul articolului 33 din Regulamentul nr. 2201/2003, să exercite o cale de atac împotriva unei hotărâri de *exequatur*, ea trebuie să fi avut cunoștința de conținutul acestei decizii, ceea ce presupune că aceasta i-a fost notificată sau comunicată (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 decembrie 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, punctul 40).
- 71 Reiese în această privință din cererea de decizie preliminară că, în conformitate cu dispoziția 42A norma 10 alineatul (2) punctul (iii) din Regulamentul de procedură al instanțelor superioare, hotărârea de încuviințare a executării trebuie să conțină o indicație care să precizeze că „executarea hotărârii judecătorești sau a deciziei poate fi suspendată la cerere adresată instanței, atunci când a fost formulată o cale de atac ordinară în statul membru de origine”.
- 72 Astfel, posibilitatea de a solicita, în conformitate cu dreptul național, suspendarea executării unei asemenea hotărâri constituie o garanție esențială a dreptului fundamental la o cale de atac efectivă și, în manieră mai generală, a dreptului la apărare, care poate fi acordată îndeosebi dacă executarea unei hotărâri riscă să antreneze consecințe în mod vădit excesive.
- 73 În aceste împrejurări, în condițiile în care, așa cum a arătat avocatul general la punctul 119 din concluzii, persoana împotriva căreia se solicită executarea trebuie să fi avut posibilitatea de a formula o cale de atac pentru a putea invoca printre altele unul dintre motivele de nerecunoaștere prevăzute la articolul 23 din regulament, este necesar să se constate că executarea ordinului de înapoiere, chiar înainte ca ordonanța să fi fost notificată părinților interesați, i-a împiedicat pe aceștia din urmă să conteste în timp util „încuviințarea executării”, în sensul articolului 33 alineatul (5) din Regulamentul nr. 2201/2003, și, în orice caz, să solicite suspendarea executării.
- 74 În plus, este necesar să se arate că, în ședința din fața Curții, HCC a arătat că executarea imediată a hotărârii era necesară din cauza unui „risc de fugă în general”. Se impune totuși să se constate că copiii făcuseră, de la 14 septembrie 2017, obiectul unei plasări într-un centru de plasament în Irlanda. În consecință, executarea hotărârii prin care se dispune înapoierea lor în Regatul Unit nu apare ca fiind caracterizată de o urgență deosebită.
- 75 În aceste condiții, este necesar să se constate că executarea unei hotărâri a unei instanțe judecătorești dintr-un stat membru prin care se dispune punerea sub tutelă și înapoierea unor copii și care este declarată executorie în statul membru solicitat, înainte să se fi procedat la notificarea încuviințării executării acestei hotărâri părinților interesați, este contrară articolului 33 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, citit în lumina articolului 47 din cartă.
- 76 Instanța de trimitere solicită să se stabilească deopotrivă dacă, în asemenea circumstanțe, articolul 33 alineatul (5) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că termenul de introducere a căii de atac prevăzut la această dispoziție trebuie opus părinților interesați.

- 77 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, termenele de prescripție îndeplinesc în general funcția de asigurare a securității juridice (Hotărârea din 7 iulie 2016, Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, punctul 55 și jurisprudența citată). Este, în plus, deopotrivă conform cu interesul superior al unui copil ca hotărârile care îl privesc să nu poată fi contestate decât în cursul unei perioade limitate.
- 78 În cauza principală, nu se contestă că hotărârea de *exequatur* a fost efectiv notificată părinților interesați.
- 79 Desigur, din moment ce notificarea a fost efectuată după executarea acestei hotărâri, părinții au fost lipsiți de dreptul lor de a solicita suspendarea executării ordinului de înapoiere. Totuși, această încălcare a dreptului lor la apărare nu are incidență asupra termenului de introducere a căii de atac care a început să curgă de la notificarea acestei decizii.
- 80 În asemenea condiții, termenul de introducere a căii de atac prevăzut la articolul 33 alineatul (5) din Regulamentul nr. 2201/2003 nu poate deci face obiectul unei prelungiri acordate de instanța sesizată.
- 81 Ținând seama de considerațiile care figurează la punctul 75 din prezenta hotărâre, incumbă instanței de trimitere sarcina de a examina dacă dreptul național îi permite să procedeze la retragerea hotărârii privind cererea de încuviințare a executării, anterior adoptată.
- 82 Se impune, în consecință, să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că articolul 33 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie interpretat în sensul că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, se opune executării unei hotărâri a unei instanțe judecătorești dintr-un stat membru prin care se dispune punerea sub tutelă și înapoierea unor copii și care este declarată executorie în statul membru solicitat, înainte să se fi procedat la notificarea încuviințării executării acestei hotărâri părinților interesați. Articolul 33 alineatul (5) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că termenul de introducere a căii de atac prevăzut la această dispoziție nu poate fi prelungit de instanța sesizată.

Cu privire la întrebarea din cauza C-375/18

- 83 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Regulamentul nr. 2201/2003, trebuie interpretat în sensul că se opune, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, ca o instanță dintr-un stat membru să adopte măsuri asiguratorii sub forma unei somații împotriva unui organism public al unui alt stat membru prin care se interzice acestui organism să demareze sau să continue, în fața instanțelor acestui alt stat membru, o procedură de adopție a unor copii care stau acolo.
- 84 Trebuie amintit că articolul 20 din Regulamentul nr. 2201/2003 permite instanțelor vizate în această dispoziție să încuviințeze măsuri provizorii sau asiguratorii, cu condiția ca aceste instanțe să nu își întemeieze competența, în ceea ce privește răspunderea părintească, pe unul dintre articolele care figurează în capitolul II secțiunea 2 din acest regulament (Hotărârea din 15 iulie 2010, Purrucker, C-256/09, EU:C:2010:437, punctul 63).
- 85 Aceste instanțe nu sunt autorizate să încuviințeze măsuri provizorii sau asiguratorii decât cu condiția de a respecta trei condiții cumulative, și anume:
- măsurile în cauză trebuie să fie urgente;
 - acestea trebuie să fie luate cu privire la persoanele sau la bunurile prezente în statul membru unde se află instanțele judecătorești respective și

- ele trebuie să fie de natură provizorie (Hotărârea din 15 iulie 2010, Purrucker, C-256/09, EU:C:2010:437, punctul 77 și jurisprudența citată).
- 86 Rezultă că orice hotărâre cu privire la care nu reiese că a fost adoptată de o instanță judecătorească competentă sau pretins competentă pe fond nu intră în mod necesar în domeniul de aplicare al articolului 20 din Regulamentul nr. 2201/2003, ci intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții doar dacă îndeplinește condițiile prevăzute de aceasta (Hotărârea din 15 iulie 2010, Purrucker, C-256/09, EU:C:2010:437, punctul 78).
- 87 Or, este necesar să se constate că cererea de somație în discuție în litigiul principal nu privește persoane prezente în statul membru în care are sediul instanța de trimitere și nu îndeplinește deci condiția vizată la punctul 85 din prezenta hotărâre.
- 88 Rezultă că o măsură asiguratorie precum somația în discuție în litigiul principal, solicitată instanței dintr-un stat membru împotriva unui organism public al unui alt stat membru prin care se interzice acestui organism să demareze sau să continue, în fața instanțelor acestui alt stat membru, o procedură de adopție a unor copii care stau acolo nu ține de domeniul de aplicare al articolului 20 din Regulamentul nr. 2201/2003.
- 89 Pe de altă parte, instanța de trimitere urmărește să afle dacă o asemenea somație ar echivala cu a interzice HCC să sesizeze instanțele engleze competente și s-ar apropia deci de o formă de „anti-suit injunction” interzisă prin Hotărârea din 27 aprilie 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228), precum și prin Hotărârea din 10 februarie 2009, Allianz și Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69).
- 90 Curtea a statuat în aceste hotărâri că o „anti-suit injunction”, și anume o somație prin care se vizează să se interzică unei persoane să demareze sau să continue o procedură în fața instanțelor unui alt stat membru, era incompatibilă cu Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3, denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”), precum și cu Regulamentul nr. 44/2001, deoarece o asemenea somație nu respectă principiul potrivit căruia fiecare instanță sesizată stabilește ea însăși, în temeiul normelor aplicabile, dacă este competentă pentru soluționarea litigiului cu care este sesizată. O asemenea ingerință în competența unei instanțe dintr-un alt stat membru este, pe de altă parte, incompatibilă cu principiul încrederii reciproce care constituie fundamentul instituirii unui sistem obligatoriu de competență pe care toate instanțele care intră în domeniul de aplicare al acestor instrumente juridice sunt ținute să îl respecte (Hotărârea din 27 aprilie 2004, Turner, C-159/02, EU:C:2004:228, punctele 24 și 25, Hotărârea din 10 februarie 2009, Allianz și Generali Assicurazioni Generali, C-185/07, EU:C:2009:69, punctele 29 și 30, precum și Hotărârea din 13 mai 2015, Gazprom, C-536/13, EU:C:2015:316, punctele 33 și 34).
- 91 În speță, este necesar să se considere, în conformitate cu această jurisprudență, că Regulamentul nr. 2201/2003, în special articolul 26 din acesta, nu poate permite acordarea unei somații care vizează să se interzică HCC să demareze o procedură judiciară în Regatul Unit privind adopția unor copii sau să repună în discuție competența instanțelor engleze în această privință.
- 92 Totuși, trebuie constatat că o somație precum cea solicitată de părinții interesați nu ar avea, potrivit indicațiilor furnizate de instanța de trimitere și astfel cum a arătat avocatul general la punctele 153 și 154 din concluzii, ca obiect și nici ca efect să împiedice HCC să sesizeze o instanță engleză în privința aceluiași obiect ca cel al litigiului pendinte în fața instanței de trimitere, deoarece o procedură judiciară de adopție, demarată sau continuată în Regatul Unit, are un obiect și efecte distincte de cele ale procedurii întemeiate pe Regulamentul nr. 2201/2003 privind înapoierea copiilor și vizând prezervarea dreptului la calea de atac al părinților interesați.

- 93 În plus, potrivit textului însuși al articolului 1 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul nr. 2201/2003, hotărârea privind această adopție și măsurile premergătoare acesteia nu țin de domeniul de aplicare al regulamentului.
- 94 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, se impune să se răspundă la a patra întrebare că Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că nu se opune, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, ca o instanță dintr-un stat membru să adopte măsuri asiguratorii sub forma unei somații împotriva unui organism public al unui alt stat membru prin care se interzice acestui organism să demareze sau să continue, în fața instanțelor acestui alt stat membru, o procedură de adopție a unor copii care stau acolo.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 95 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) **Dispozițiile generale din capitolul III din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 trebuie interpretate în sensul că, atunci când se pretinde că au fost deplasați copii în mod ilicit, hotărârea unei instanțe judecătorești din statul membru în care acești copii aveau reședința obișnuită prin care se dispune înapoierea copiilor menționați, consecutivă unei hotărâri judecătorești privind răspunderea părintească, poate fi declarată executorie în statul membru gazdă în conformitate cu aceste dispoziții generale.**
- 2) **Articolul 33 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, citit în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretat în sensul că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, se opune executării unei hotărâri a unei instanțe judecătorești dintr-un stat membru prin care se dispune punerea sub tutelă și înapoierea unor copii și care este declarată executorie în statul membru solicitat, înainte să se fi procedat la notificarea încuviințării executării acestei hotărâri părinților interesați. Articolul 33 alineatul (5) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că termenul de introducere a căii de atac prevăzut la această dispoziție nu poate fi prelungit de instanța sesizată.**
- 3) **Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că nu se opune, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, ca o instanță dintr-un stat membru să adopte măsuri asiguratorii sub forma unei somații împotriva unui organism public al unui alt stat membru prin care se interzice acestui organism să demareze sau să continue, în fața instanțelor acestui alt stat membru, o procedură de adopție a unor copii care stau acolo.**

Semnături